

Justis- og
beredskapsdepartementet

Tildelingsbrev 2021

Statens sivilrettsforvaltning

21. desember 2020

Innhold

1.	Innledning	2
2.	Hovedutfordringer	2
3.	Mål, styringsparametere og oppdrag for 2021	3
3.1.	Mål og resultatforventninger for 2021	3
4.	Andre oppgaver	8
4.1.	Barnesakkyndig kommisjon	8
4.2.	Barnevernets tvisteløsningsnemnd	9
4.3.	Tilskudd til spesielle rettshjelpiltak	9
4.4.	Bobehandling	9
5.	Styring og kontroll i SRF	9
5.1.	Intern styring	9
5.2.	Digitalisering	10
5.3.	Særskilt om forebyggende sikkerhet	10
5.4.	Særskilt om bygge- og leiekontrakter	10
5.5.	Vurdere overgang til periodisert regnskap (SRS)	10
5.6.	Saker fra Riksrevisjonen og Sivilombudsmannen	11
6.	Fellesføringer og øvrige krav fra Regjeringen	11
6.1.	Inkluderingsdugnaden	11
6.2.	Oppfølging av FNs bærekraftsmål	11
7.	Styringsdialog og rapportering i 2021	12
7.1.	Rapportering i 2021	12
7.2.	Årsrapport	12
7.3.	Styringskalender for 2021	12
8.	Budsjettrammen og fullmakter for 2021	13
8.1.	Budsjettrammen	13
8.2.	Bevilgningsvedtak og tildeling Barnesakkyndig kommisjon og Barnevernets tvisteløsningsnemnd	14
8.3.	Tildeling over andre budsjettkapitler	14
9.	Vedlegg	15

1. Innledning

Det vises til Prop. 1 S (2020–2021) fra Justis- og beredskapsdepartementet (JD), Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021) og Innst. 6 S (2020–2021). Tildelingsbrevet er utarbeidet på bakgrunn av Stortingets endelige budsjettvedtak 18. desember 2020 og presenterer de økonomiske rammene for virksomheten i 2021, jf. økonomireglementet § 7 og bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 1.5.

De overordnede målene for justissektoren er revidert i statsbudsjettet for 2021. Det vises til Prop. 1 S (2020–2021) for JD for nærmere beskrivelse av de nye målene. De nye målene for 2021 er:

- Effektiv kamp mot kriminalitet
- Rettssikkerhet
- Trygghet i samfunnet
- Kontrollert og bærekraftig innvandring
- Godt forvaltede polarområder
- Godt og moderne lovverk

Tildelingsbrevet for 2021 er gitt med utgangspunkt i målene som er satt i Prop. 1 S (2020–2021) og de hovedutfordringene som er særlig relevante for Statens sivilrettsforvaltning (SRF). De mål, styringsparametere, resultatkrav og oppgaver som fremkommer i dette tildelingsbrevet vil være førende for departementets oppfølging av SRF i 2021.

Departementet understreker at tildelingsbrevet ikke er uttømmende for hvilke oppgaver SRF skal utføre. Utover de prioriteringer og krav som omtales i tildelingsbrevet, legger departementet til grunn at den løpende virksomheten videreføres innenfor de føringer som følger av hovedinstruksen for SRF, samt øvrig gjeldende regelverk og instruksjer. Departementet gjør for øvrig oppmerksom på at SRF har et selvstendig ansvar for å informere departementet om vesentlige risikoer og avvik knyttet til SRF sine oppgaver og fremme forslag til mulige korrigerende tiltak, jf. pkt. 2.3.2 i bestemmelser om økonomistyring i staten.

2. Hovedutfordringer

I 2021 skal SRF fortsatt prioritere styringen og utviklingen av fagområdene vergemål og voldsoffererstatning, herunder oppfølging av forslag til ny lov om voldsutsatte.

SRF har flere pågående digitaliseringsprosjekter, blant annet FUFINN og automatisert vergeregnskap. SRF skal fremover fortsette arbeidet med å informere om og fremme

privatrettslige alternativer til vergemål, herunder legalfullmakt og fremtidsfullmakter. Det er behov for mer brukervennlig og tilgjengelig informasjon om disse ordningene.

Vergemålsforvaltningen bidrar til rettsikkerheten til personer som trenger hjelp til å ivareta sine egne interesser. Selvbestemmelse, individtilpasning og kompetanseheving blant verger skal ha høy oppmerksomhet. Økt digitalisering skal bidra til å styrke kvaliteten i vergemålene framover.

Kontoret for voldsoffererstatning (KFV) har for lang saksbehandlingstid. I 2021 skal SRF etatsstyre KFV med vekt på tiltak for å snu den negative utviklingen i restansebeholdning og saksbehandlingstid. Departementet legger til grunn at SRF ivaretar sine sekretariats- og forvaltningsoppgaver og øvrige oppgaver effektivt. Det vises til hovedinstruks om økonomi- og virksomhetsstyring i SRF for nærmere beskrivelse og føringer.

Usikkerhet knyttet til korona-pandemiens videre utvikling tilsier at SRF framover må ha høy oppmerksomhet om pandemien og sørge for god beredskap til å opprettholde driften og ivareta samfunnsoppdraget i krisetider.

3. Mål, styringsparametere og oppdrag for 2021

3.1. Mål og resultatforventninger for 2021

Følgende overordnede mål gjelder for virksomheten i 2021, jf. omtale i Prop. 1 S (2020–2021):

- Rettssikkerhet

Departementet har i samarbeid med SRF utarbeidet ett virksomhetsspesifikt mål som gjelder for hele SRFs virksomhet. SRFs styringsparametere er knyttet til vergemål, voldsoffererstatning og rettshjelp. SRF skal fastsette konkrete resultatmål for hver styringsparameter. SRF skal ved vurderingen av måloppnåelse for de prioriterte områdene bruke styringsparametere med tilhørende resultatmål til å beskrive grad av måloppnåelse. Videre skal SRF gi en vurdering av andre forhold som kan beskrive og belyse grad av måloppnåelse i rapporteringen til departementet.

I 2. tertialrapport skal SRF rapportere på avvik. Ved eventuelle resultatavvik skal virksomheten beskrive og vurdere årsak til avvik, samt eventuelle tiltak som skal iverksettes for å lukke avviket. SRF skal i sin rapportering til departementet, basert på kravene i tildelingsbrevet, omtale antatt effekt virksomhetens aktiviteter og resultater har hatt på målene. Dette skal særskilt vurderes i årsrapporten.

MÅL:	Rettsikkerhet til brukere av SRFs ordninger er ivaretatt
Rapportering:	Årsrapport
Beskrivelse: SRF forvalter flere statlige ordninger på tvers av sivil- og strafferettspleien. Ordningene skal sikre individets rettigheter, rettslikhet og bidra til god rettspleie. Saksbehandlingen skal være effektiv. SRF skal ha god samhandling med relevante aktører for å nå målene med ordningene.	

Vergemål

Personer som har behov for verge skal få tilbud om dette. Ordinære vergemål skal være frivillig. Gjennom god beslutningsstøtte skal vergemål bidra til at rettsikkerhet og rettslikhet blir ivaretatt. SRF skal i 2021 rette særlig oppmerksomhet mot selvbestemmelse, individtilpasning og kompetanseheving blant verger for å styrke kvaliteten i det enkelte vergemålet. Opplæring og oppfølging av verger er sentralt også i 2021, og skal prioriteres av SRF. SRF skal følge opp utredningen av ordningen med fremtidsfullmakter og bidra til at bruken øker. Kapitalforvaltningen av finansielle midler skal være trygg og forsvarlig.

I årsrapporten for 2021 skal SRF gi en kvalitativ vurdering av hvordan SRF har lagt til rette for kvalitetsheving i vergemål, og om de iverksatte tiltakene har hatt ønsket effekt.

Styringsparameterne retter seg mot områder der det enten er risiko, eller som vergemålsmyndighetene må rette oppmerksomhet mot for å videreutvikle vergemålsordningen.

STYRINGSPARAMETER 1:	Utvikling av tiltak for å sikre vergehavers selvbestemmelse
Rapportering:	2. tertialrapport og årsrapport
Beskrivelse: Vergemål skal utøves med respekt for vergehavers vilje og behov. Personer som trenger verge skal få tilbud om det. Ved opprettelse av et vergemål skal det innarbeides prosesser som sikrer at omfanget av vergemålet er tilpasset den enkelte. Samtaler med den det er aktuelt å opprette vergemål for er viktig for å vise respekt og gi mulighet for selvbestemmelse, og skal gjennomføres der det er mulig.	

Vergens rolle innebærer å gi beslutningsstøtte i tillegg til å representere vergehaveren innenfor rammen av mandatet. Verger skal ha tilstrekkelig kompetanse for å ivareta vergehavers interesse og behov. Verger skal ha god rolleforståelse og respekt for vergehavers integritet og selvbestemmelsesrett. SRF skal rapportere om utviklingen av tiltak for å sikre:

- vergehavers selvbestemmelse
- mer tilpassede vergemål
- kompetente verger

STYRINGSPARAMETER 2:	Utvikling i klagesaker og tilsyn
Rapportering:	2. tertialrapport og årsrapport
Beskrivelse: Vergehavere skal ha lik rettssikkerhet uavhengig av bosted. Behandling av klagesaker og gjennomføring av tilsyn gir informasjon om rettssikkerheten til vergehaverne og rettslikheten i Norge. SRF skal rapportere om utviklingen og gi en vurdering av funnene.	

STYRINGSPARAMETER 3:	Digitalisering
Rapportering:	2. tertialrapport og årsrapport
Beskrivelse: Digitalisering skal gjøre vergemålsforvaltningen mer effektiv og brukervennlig. SRF skal legge til rette for at innsending av søknader, saksbehandling og samhandling i størst mulig grad skal være digitalisert og automatisert. SRF skal rapportere om utviklingen.	

Oppdrag 1: Økt bruk av fremtidsfullmakter

Bruken av fremtidsfullmakter skal øke for å sikre at flere tar kontroll over egen fremtid, og for å redusere belastningen på vergemålsforvaltningen, jf. rapporten *Kartlegging og utredning av ordningen med fremtidsfullmakter*. SRF skal i 2021 gjennomføre tiltak som tilrettelegger for et mer brukervennlig system.

SRF skal i årsrapporten gi en vurdering av gjennomførte tiltak og effekter.

Rapportering: Årsrapport

Oppdrag 2: Utvikle kunnskap og statistikk på vergemålsområdet

SRF skal utvikle kunnskap og statistikk på vergemålsområdet for å kunne gjennomføre gode analyser og faglige vurderinger av vergemålsområdet, og spesielt vergegodtgjøring.

Rapportering: Analysen av vergegodtgjøringssystemet sendes departementet innen 1. juni 2021.

Oppdrag 3: Digitaliseringsdirektoratets medfinansieringsordning – FUFINN

SRF har fått tilsagn fra Digitaliseringsdirektoratets medfinansieringsordning for statlige IKT-prosjekter til prosjektet «Vergemålsopplysninger integrert i Fullmaktsregisteret for innbyggere (FUFINN)». Finansieringen er på totalt 21 mill. kroner over tre år. SRF har utarbeidet en gevinstrealiseringsplan. I henhold til retningslinjene for medfinansieringsordningen er den enkelte virksomhet, i samråd med overordnet departement, ansvarlig for å realisere gevinstene. JD har ansvar for å følge opp og føre kontroll med at gevinstene realiseres.

SRF skal utarbeide rapporter til departementet om deres gevinstrealisering med kopi til Digitaliseringsdirektoratet. Vi gjør oppmerksom på at dersom det skjer vesentlige endringer i gevinstbildet, som vil ha effekt på muligheten for budsjettreduksjon i SRFs budsjetter, skal SRF orientere departementet med kopi til Digitaliseringsdirektoratet.

Rapportering: 2. tertial og årsrapport

Departementet ber i tillegg om kopi av all rapportering til Digitaliseringsdirektoratet.

Voldsoffererstatning

Departementet har delegert oppgaven med å etatsstyre Kontoret for voldsoffererstatning til SRF. KfV skal behandle alle søknader om voldsoffererstatning og kreve regress av skadevolder. Det er et viktig prinsipp at skadevolder skal stilles til ansvar. Avgjørelsene skal holde tilstrekkelig kvalitet, og like saker skal behandles likt. Rask saksbehandling har stor betydning for søkerne. SRF skal påse at saksbehandlingstiden hos KfV reduseres. Kjerneoppgaver som vedtaksklare saker og regress skal prioriteres.

STYRINGSPARAMETER 4:	Videreutvikle tiltak for å redusere saksbehandlingstiden og redusere restanser
Rapportering:	2. tertialrapport og årsrapport
Beskrivelse:	

Styringsparameteren skal gi en oversikt over hvilke tiltak voldsoffermyndighetene gjør for å redusere saksbehandlingstiden og redusere restansene. Søknadsprosessen skal være enkel, effektiv og oversiktlig, herunder digitale løsninger. Videre skal det legges til rette for effektiv behandling av store sakskomplekser med flere fornærmede.

STYRINGSPARAMETER 5:	Utvikling i klagesaksbehandlingen
Rapportering:	2. tertialrapport og årsrapport
<p>Beskrivelse: Voldsoffererstatningsmyndighetene skal fremstå enhetlig gjennom en effektiv og forutsigbar klagesaksbehandling som reflekterer vedtakets kvalitet i førstelinjen. Like saker skal behandles likt. SRF skal rapportere om blant annet medholdsprosent og andre forhold som har betydning for utviklingen i klagesaksbehandlingen.</p>	

Retts hjelp

JD har delegert oppgaven å etatsstyre statsforvalteren på retts hjelpsområdet til SRF. SRF er overordnet ansvarlig for retts hjelpsområdet og skal innrette etatsstyringen i henhold til reglementet og bestemmelsene.

STYRINGSPARAMETER 6:	Utvikling i klagesaksbehandling
Rapportering:	2. tertialrapport og årsrapport
<p>Beskrivelse: Styringsparameteren skal gi informasjon om antall klager og andel klager som gis medhold etter behandling av klageinstans. Styringsparameteren kan gi en indikasjon på retts sikkerheten i beslutningene som treffes av statsforvalterne, både med hensyn til kvalitet og retts likhet. SRF skal rapportere om utviklingen og gi en vurdering av funnene.</p>	

Stortingets rettsferds vederlagsordning

Oppdrag 4: Oppfølging av anmodningsvedtak

Departementet viser til Stortingets vedtak nr. 111, 26. november 2020:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at Stortingets rettsferds vederlagsordning blir bedre kjent, og bedre informert om, som erstatningsordning.»

Departementet ber om at SRF, i dialog med departementet, iverksetter egnede tiltak for å følge opp anmodningsvedtaket.

Frist: 1. juni 2021

4. Andre oppgaver

SRF har sekretariatsfunksjon for flere utvalg, nemnder og råd. Det vises til hovedinstruksen til SRF for nærmere beskrivelse av sekretariatsfunksjonen. I tillegg er SRF sekretariat for en kommisjon og en nemnd under Barne- og familiedepartementet (BFD).

4.1. Barnesakkyndig kommisjon

SRF er sekretariat for Barnesakkyndig kommisjon og disponerer midlene bevilget fra budsjettet til BFD til dette. De tildelte ressursene skal benyttes effektivt og disponeres for å oppnå best mulig måloppnåelse. Det må planlegges for at eventuelle mindre bestillinger fra BFD kan gjennomføres innenfor gjeldende budsjett.

Barnesakkyndig kommisjon er et faglig uavhengig organ som har som formål å sikre god faglig standard på rapporter fra sakkyndige i barnevernssaker. Kommisjonen skal gjennomgå og vurdere kvaliteten på innsendte sakkyndigrapporter avgitt til barnevernstjenesten, fylkesnemndene eller domstolene. Rapporter avgitt av sakkyndige engasjert av private parter skal også gjennomgås.

Arbeidsoppgaver og ansvar for kommisjonsleder og sekretariat er beskrevet i dokumentet Arbeidsoppgaver og saksbehandlingsregler av 17. desember 2009 (revidert i 2016), som finnes på kommisjonens nettsider. I tillegg skal sekretariatet bistå medlemmene og ellers ivareta ulike juridiske og administrative oppgaver etter avtale med kommisjonsleder, herunder budsjettarbeid, statistikk- og regnskapsføring.

STYRINGSPARAMETER 7:	Saker behandlet innen fristen
Rapportering:	2. tertialrapport og årsrapport
Beskrivelse: Styringsparameteren skal gi en oversikt over andelen saker som blir behandlet innen fristen på tolv dager.	

Oppdrag 5: Veiledning og informasjon rettet mot fagmiljøer

Barnesakkyndig kommisjon skal ha en aktiv og veiledende rolle om virksomhetens aktiviteter og erfaringer. Barnesakkyndig kommisjon skal gi informasjon om hvilke aktiviteter som er gjort for å gi og innhente kunnskap i fagmiljøer.

Rapportering: 2. tertialrapport og årsrapport

4.2. Barnevernets tvisteløsningsnemnd

SRF er sekretariat for Barnevernets tvisteløsningsnemnd og disponerer midlene bevilget fra budsjettet til BFD til dette.

Barnevernets tvisteløsningsnemnd er et uavhengig organ som skal gi rådgivende uttalelser ved uenighet mellom stat og kommune om utgiftsfordeling i barnevernssaker.

4.3. Tilskudd til spesielle rettshjelptiltak

Departementet har delegert til SRF å forvalte tilskuddsordningen for spesielle rettshjelptiltak, kap. 470 Fri rettshjelp, post 72 Tilskudd til spesielle rettshjelptiltak. Tilskuddsordningen skal forvaltes i tråd med bestemmelser om økonomistyring i staten, kapittel 6. I 2021 er bevilgningen på posten på 59,81 mill. kroner.

4.4. Bobehandling

Departementet har delegert til SRF å forvalte JDs særskilte garantiordning til videre bobehandling i boer der det er mistanke om økonomisk kriminalitet. Det vises til rundskriv G 10/2005.

I 2021 er bevilgningen på kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter på 8,027 mill. kroner.

5. Styring og kontroll i SRF

5.1. Intern styring

Som det fremgår av hovedinstruks til SRF legger departementet til grunn at SRF har tilfredsstillende intern kontroll. God intern styring innebærer at eventuelle vesentlige avvik forebygges, avdekkes og korrigeres i nødvendig utstrekning. Det skal i årsrapportens kapittel IV redegjøres for styring og kontroll hos SRF. Departementet ber om at årsrapportens kapittel IV inneholder informasjon om blant annet følgende:

- Overordnet redegjørelse og vurdering av den interne kontrollen i virksomheten.
- Eventuell nærmere omtale av vesentlige forhold ved virksomhetens interne kontroll
- Virksomhetens vurdering av hvor det finnes utfordringer i den interne kontrollen som departementet bør være kjent med
- Omtale av konkrete svakheter som er avdekket, hvilke tiltak som eventuelt er satt i verk og effekten av tiltakene.

5.2. Digitalisering

Departementet vil understreke SRFs selvstendige ansvar for å identifisere, utrede og gjennomføre digitaliseringstiltak som effektiviserer driften og gir bedre tjenester til brukere og samfunn. Dette gjelder internt i virksomheten, mellom virksomheter i justissektoren samt på tvers av sektorer.

Det er i tillegg et mål for regjeringen at antall ansatte i sentralforvaltningen skal reduseres. Departementet forutsetter at SRF bidrar til måloppnåelse, blant annet gjennom nevnte digitalisering.

Departementet vil følge opp SRFs arbeid med ovennevnte gjennom styringsdialogen.

5.3. Særskilt om forebyggende sikkerhet

SRF skal i årsrapporten for 2021 redegjøre for arbeidet med forbedring av sikkerheten i virksomheten. Videre skal det rapporteres på hvordan arbeidet er integrert i den interne virksomhetsstyringen.

5.4. Særskilt om bygge- og leiekontrakter

I Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor, fastsatt i kongelig resolusjon den 13. januar 2017, gis det en samlet oversikt over ansvarsforhold, fullmakter og kravene til saksbehandling ved lokalanskaffelser.

5.5. Vurdere overgang til periodisert regnskap (SRS)

I følge Finansdepartementet er det ønskelig og forventet at alle statlige virksomheter med noen grad av kompleksitet i sin virksomhet innfører periodiseringsprinsippet i sine internregnskaper. For enkelte virksomheter kan det være særskilte grunner til at det ev. gis unntak for innføring av SRS.

OPPDRAG 6: SRF skal redegjøre for sine planer om eventuell overgang til periodisert regnskap (SRS)

Departementet ber SRF redegjøre for sine planer for videre utvikling av sine interne regnskaper. Det vises til Finansdepartementets vurdering av om statlige regnskapsstandarder (SRS) bør gjøres obligatorisk for statlige virksomheter. SRF skal utrede og dokumenterer kost/nytte-forholdet ved en innføring av de aktuelle regnskapsstandardene, og legge frem sin utredning og anbefaling knyttet til innføring for departementet.

Frist: 2. tertialrapport

5.6. Saker fra Riksrevisjonen og Sivilombudsmannen

Merknader fra Riksrevisjonen skal ha høy prioritet. SRF skal utvikle en konkret plan for oppfølging av eventuelle feil og mangler som er pekt på av Riksrevisjonen. Oppfølgingsplanen skal være tema i styringsdialogen og omtales i årsrapporten. SRF har fulgt opp og skal arbeide med å lukke avvik i Riksrevisjonens rapport om vergemålsreformen.

Rapportering

SRF skal i 2. tertialrapport redegjøre for hvordan Riksrevisjonens merknader følges opp.

6. Fellesføringer og øvrige krav fra Regjeringen

6.1. Inkluderingsdugnaden

JD understreker behovet for at virksomhetene i justissektoren prioriterer arbeidet med å følge opp inkluderingsdugnaden, og vil følge dette opp i styringsdialogen i 2021. Det vises i denne forbindelse til departementets bestilling av 21. oktober 2020 vedrørende utarbeidelse av en handlingsplan for virksomhetens oppfølging.

SRF skal arbeide for å utvikle rutiner og arbeidsformer for å nå målene for regjeringens inkluderingsdugnad. SRF skal i årsrapporten gjøre rede for hvordan rekrutteringsarbeidet har vært innrettet for å nå målet om 5 pst., vurdere eget arbeid opp mot målene og omtale utfordringer og vellykkede tiltak. Har SRF hatt nytilsetninger i faste eller midlertidige stillinger i 2021, skal det i årsrapporten rapporteres på antall med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en, sammen med nytilsetninger i faste og midlertidige stillinger totalt. SRF skal rapportere i tråd med veiledningen.

6.2. Oppfølging av FNs bærekraftsmål

Norge har sluttet seg til FNs mål for bærekraftig utvikling fram mot 2030. Nærmere informasjon finnes på regjeringen.no. Justissektoren gir gjennom sin oppgaveløsning relevante bidrag til bærekraftsarbeidet som bør synliggjøres i årsrapportene fra virksomhetene.

SRF skal i årsrapporten for 2021 redegjøre for hvordan SRF gjennom relevante aktiviteter bidrar i arbeidet for å nå FNs bærekraftsmål.

7. Styringsdialog og rapportering i 2021

7.1. Rapportering i 2021

Styringsdialogen mellom SRF og JD skal være innrettet etter risiko- og vesentlighet. Jf. omtale i punkt 1 og 5 legger departementet til grunn at risikoperspektivet integreres i virksomhetens rapportering.

7.2. Årsrapport

SRFs årsrapport for 2021 utgjør en del av grunnlaget for Justis- og beredskapsdepartementets rapportering til Stortinget om oppnådde resultater for budsjettåret 2021. SRFs årsrapport for 2021 danner også grunnlag for Barne- og familiedepartementets eventuelle rapportering til Stortinget om oppnådde resultater i Barnesakkyndig kommisjon og Barnevernets tvisteløsningsnemnd. Årsrapporten skal oversendes JD med kopi til BFD innen 15. mars 2022 og skal følge kravene i bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 1.6.1. Det vises for øvrig til DFØs veileder for årsrapportering på DFØs nettsider.

JD ønsker å styrke arbeidet med den langsiktige utviklingen og styringen i justissektoren. SRF skal, i forkant av årsrapporteringen, gjøre en overordnet, strategisk vurdering av risiko og mulighetsrom knyttet til samfunnsoppdraget i et femårig perspektiv. Vurderingen skal danne grunnlag for årsrapportens kapittel 5.

7.3. Styringskalender for 2021

Det vises til vedlegg 1 for oversikt over rapporteringstidspunkter.

Beskrivelse	Dato
Etatsstyringsmøte årsrapport 2020	14. april, kl. 10.00 – 12.00
Etatsstyringsmøte 2. tertialrapport	28. oktober, kl. 10.00 – 12.00

BFD vil invitere SRF og Barnesakkyndig kommisjon til to rapporteringsmøter i året. Hovedtema på møtene vil være henholdsvis årsrapport og 2. tertialrapport. BFD kommer tilbake til tidspunkt for møtene.

8. Budsjettrammen og fullmakter for 2021

8.1. Budsjettrammen

På bakgrunn av Stortingets budsjettvedtak 18. desember 2020 stilles følgende midler til disposisjon for SRF i 2021:

Kap. 469		(i 1 000 kroner)
Post 01	Driftsutgifter	260 556
Post 21	Spesielle driftsutgifter	114 966
Sum kap. 469		375 522

Kap. 473		(i 1 000 kroner)
Post 01	Driftsutgifter	79 158
Post 70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i>	324 562
Sum kap. 473		403 720

Kap. 3473		(i 1 000 kroner)
Post 01	Diverse inntekter	5
Sum kap. 3473		5

Følgende endringer/nye tiltak er innarbeidet i budsjettrammen til SRF for 2021:

- Bevilgningen er økt med 1,9 mill. kroner til håndtering av NAV-sakene.

Følgende fullmakter delegeres SRF, jf. Stortingets budsjettvedtak:

- Justis- og beredskapsdepartementet er gitt fullmakt til å overskride bevilgningen over kap. 473, post 01 mot tilsvarende merinntekter over kap. 3473, post 01, jf. Innst. 6 S (2020–2021). Denne fullmakten delegeres til SRF.
- Justis- og beredskapsdepartementet er gitt fullmakt til å nettoføre som utgiftsreduksjon på kap. 473, post 01 inntektene fra å avholde kurs og konferanser i regi av Konkursrådet samt inntekter fra rådets øvrige virksomhet, jf. Innst. 6 S (2020–2021). Denne fullmakten delegeres til SRF.

8.2. Bevilgningsvedtak og tildeling Barnesakkyndig kommisjon og Barnevernets tvisteløsningsnemnd

Kapittel 854		Beløp i 1 000 kr
Post 21	Spesielle driftsmidler	200
Post 22	Barnesakkyndig kommisjon	7 516

Barne- og familiedepartementet stiller med dette ovennevnte bevilgning til disposisjon for SRF til drift av Barnesakkyndig kommisjon og Barnevernets tvisteløsningsnemnd, jf. § 7 i økonomireglementet.

8.3. Tildeling over andre budsjettkapitler

Kap. 466 Særskilte straffesaksutgifter m.m., post 01 Driftsutgifter

Departementet tildeler SRF fullmakt til å regnskapsføre driftsutgifter i forbindelse med utgifter til Den rettsmedisinske kommisjon på kap. 466, post 01. Samlet bevilgning på posten er 1 223,786 mill. kroner. SRF er én av flere aktører som benytter denne posten.

Kap. 470 Fri rettshjelp, post 01 Driftsutgifter

Departementet tildeler SRF fullmakt til å regnskapsføre utgifter til fri rettshjelp på kap. 470, post 01. Samlet bevilgning på post 01 er 607,942 mill. kroner. Statsforvalterne er noen av aktørene som benytter denne posten.

Kap. 471 Statens erstatningsansvar

Post 71 Erstatningsansvar

Departementet tildeler SRF fullmakt til å regnskapsføre utgifter på kap 471, post 71 Statens erstatningsansvar. Kap. 471, post 71 benyttes når staten blir dømt til, eller har inngått forlik om å betale erstatning fordi staten er ansvarlig etter ulovfestede eller lovfestede erstatningsrettslige regler. Kap. 471, post 71 kan også benyttes til dekning av en motparts sakskostnader og til å dekke forsinkelsesrenter som påløper frem til en måned etter at en dom ble rettskraftig. Utbetaling av erstatning i kontraktsforhold kan ikke regnskapsføres på posten. Finnes det andre budsjettposter som er ment å dekke de aktuelle utgiftene, skal erstatningsutbetalingene heller ikke regnskapsføres på kap. 471, post 71. SRF har ikke myndighet til å frafalle foreldelsesinnsigelser, men har myndighet til å avslå krav om frafall av foreldelsesinnsigelse. Det innebærer at i saker der det er klart at staten ikke bør frafalle foreldelsesinnsigelsen, bør SRF avslå kravet uten å løfte saken til departementet. I saker der SRF er i tvil om hvorvidt foreldelsesinnsigelsen bør frafalles eller anbefaler at den frafalles, skal saken løftes til departementet som treffer avgjørelse. Ved regnskapsføring av utgifter på kap. 471, post 71 og vurderinger om avslag på krav om frafall av foreldelsesinnsigelse bes virksomheten følge retningslinjene gitt i rundskriv G-01/2017

Erstatningskrav mot staten – Belastning av budsjettkapittel 471, post 71 og frafall av foreldelsesinnsigelse.

Samlet bevilgning på post 71 er på 116,762 mill. kroner i 2021. SRF er én av flere aktører som benytter denne posten.

Post 72 Erstatning i anledning strafforfølgning

SRF behandler krav om erstatning etter strafforfølgning. Departementet tildeler SRF fullmakt til å regnskapsføre utgifter for å dekke erstatning i forbindelse med strafforfølgning etter straffeprosessloven kapittel 31.

Andre aktører benytter også post 72 Erstatning i anledning strafforfølgning. (Kap.471)

Samlet bevilgning på post 72 er på 65,428 mill. kroner i 2021.

Post 73 Stortingets rettferdsvederlagsordning

SRF er sekretariat for Stortingets utvalg for rettferdsvederlag. Enkeltpersoner som har kommet særlig uheldig ut i møte med det offentlige sammenliknet med andre på samme tid, kan søke om kompensasjon etter skjønn. Dette er Stortingets egen ordning. Departementet tildeler SRF fullmakt til å regnskapsføre utgifter på kap. 471, post 73.

Samlet bevilgning på post 73 er på 23,704 mill. kroner i 2021.

9. Vedlegg

Vedlegg 1 Oversikt over rapporteringsfrister i 2021

Vedlegg 2 Fullmakter

Vedlegg 3 Rapportering på likestilling

Oversikt over frister for rapportering og møter i 2021

Måned	Rapportering	Tidspunkt/frist
Første halvår		
Januar	Frist rapportering til statsregnskapet	29. januar
Februar	Forslag til budsjettendringer og større omprioriteringer 1. halvår 2021 (revidert nasjonalbudsjett)	15. februar*
Mars	Innspill anslagsendringer 2021 revidert nasjonalbudsjett	2. mars*
	Årsrapport for 2020 med årsregnskap	15. mars
April	Årsmelding vergemål	1. april
	Etatsstyringsmøte (JD) kl. 10.00 til 12.00	14. april
	Etatsstyringsmøte med statsforvalter – det vises til Styringsportalen for fylkesmannen 2021 for dato	
Mai	Innspill til rammefordelingsforslaget 2022/	April**
	Anslagsendringer statsbudsjettet 2022	Mai**
Juni		
Andre halvår		
September	Forslag til budsjettendringer og større omprioriteringer i 2. halvår 2021 (nysaldering) + anslagsendringer statsbudsjettet 2021	15. september*
Oktober	2. tertial rapport	1. oktober
	Innspill fra virksomhetene satsningsforslag og budsjettiltak 2023	Ultimo oktober**
	Etatsstyringsmøte (SRF) kl. 10.00 til 12.00	28. oktober
Desember	Anslagsendringer statsbudsjettet 2023	Desember**
	Tildelingsbrev 2022	31. desember*

*Tar forbehold om endringer.

**Dato sendes ut i eget brev.

BUDSJETTFULLMAKTER FOR 2021 – STATENS SIVILRETTSFORVALTNING (SRF)

Bevilgningsreglementet har flere bestemmelser som gir Kongen fullmakt til å fastsette unntak fra de hovedprinsipper som reglementet ellers er basert på. Gjeldende vilkår for bruk av unntaksbestemmelsene fremgår av kgl.res. av 2. desember 2005 og er redegjort for i Finansdepartementets rundskriv R-110 10. januar 2020 Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet. Det vises også til Finansdepartementets veileder for statlig budsjettarbeid, jf. R-0634 B, som forklarer budsjettfullmaktene nærmere.

Nedenfor omtales følgende typer budsjettfullmakter:

- Fullmakter som må delegeres for hvert budsjettår, jf. pkt. A nedenfor.
- Fullmakter som SRF må søke Justis- og beredskapsdepartementet om samtykke til å benytte seg av i hvert enkelt tilfelle, jf. pkt. B.

Fullmaktene vil ev. kunne trekkes tilbake av Justis- og beredskapsdepartementet dersom fullmaktene ikke nyttes etter forutsetningene.

A. Budsjettfullmakt som må delegeres hvert år, og som med dette delegeres til SRF

- Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr på de vilkår som fremgår av rundskriv R-110 Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet.
- Fullmakt til å inngå leieavtaler (eksklusive husleieavtaler) og avtale om kjøp av tjenester utover budsjettåret, på de vilkår som fremgår av rundskriv R-110 Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet.
- Fullmakt til å inngå husleieavtaler på de vilkår som fremgår av instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor, senest oppdatert 13. januar 2017 av Kommunal- og moderniseringsdepartementet.
- Overskridelse av investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel, begrenset til 5 prosent av bevilgningen under post 01, på de vilkår som fremgår av rundskriv R-110 Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet.

B. Budsjettfullmakt som SRF må søke departementet om samtykke til å benytte seg av i hvert enkelt tilfelle

- Overskridelse av driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de fem påfølgende budsjettår, på de vilkår som fremgår av rundskriv R-110 Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet.
- Overføring av inntil 5 pst. av ubrukt driftsbevilgning fra ett år til neste, på de vilkår som fremgår av rundskriv R-110 Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet. SRF sender søknad til Justis- og beredskapsdepartementet i forbindelse med regnskapsrapporten per 31. desember.

Rapportering på likestilling per 31. desember 2020

År	Antall ansatte	Kjønnsbalanse (pst.)		Kvinners lønn i pst. av menns lønn	Deltid (pst.)		Midlertidige stillinger (pst.)		Legemeldt fravær (pst.)	
		M	K		M	K	M	K	M	K
2017										
2018										
2019										
2020										

Virksomheten skal beskrive utviklingen i de ulike kolonnene.

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Statens sivilrettsforvaltning
Postboks 2105 Vika
0125 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
20/5988 - BMO

Dato
03.03.2021

Statsbudsjettet 2021 – Supplerende tildelingsbrev nr. 1 Statens sivilrettsforvaltning – FOU-prosjektet *Kartlegging og samspill på vergemålsfeltet*

Justis- og beredskapsdepartementet viser til tildelingsbrevet for 2021 til Statens sivilrettsforvaltning 21. desember 2020.

Departementet har en intern bevilgning til forskning og utviklingsprosjekter (FoU) i justissektoren. I 2021 er det satt av 0,8 mill. kroner over kap. 400, post 23 til FoU-prosjektet *Kartlegging av samspillet på vergemålsfeltet*. Departementet vil at Statens sivilrettsforvaltning skal utføre oppdraget selv eller bestille oppdraget fra andre.

Prosjektet skal synliggjøre hvilke faktorer som påvirker hvordan vergemål fungerer og oppleves, og hvordan samhandlingen fungerer mellom vergehavere og de ulike aktørene på individ- og systemnivå, særlig med hensyn til selvbestemmelse. Vi ønsker også å få belyst hvordan vergemål spiller sammen med andre ordninger for å sikre vergehaverens rettigheter. Se vedlegg for nærmere omtale av hva departementet ønsker mer kunnskap om.

Vi viser for øvrig til departementets FoU-strategi (se https://www.regjeringen.no/contentassets/302c6a76442a46d1b785d9399c399c19/jd_fou-strategi_2015-2019.pdf.)

Postadresse Kontoradresse
Postboks 8005 Dep Gullhaug Torg 4A
0030 Oslo 0484 Oslo

Leveringsadresse
Varemottak
Akersgata 59
0180 Oslo

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org.nr.: 972 417 831

Sivilavdelingen
Brita Mellin-Olsen
22 24 54 54
brita-a.mellin-olsen@jd.dep.no

Departementet stiller med dette 0,8 mill. kroner til Statens sivilrettsforvaltnings disposisjon over kap. 400 Justis- og beredskapsdepartementet, post 23 Spesielle driftsutgifter, forskning og kunnskapsutvikling. Vi ber om at bruken merkes «FoU – *Kartlegging av samspillet på vergemålsfeltet*». Midlene skal brukes i tråd med overnevnte formål. Dersom deler av bevilgningen på 0,8 mill. kroner for 2021 ikke blir brukt inneværende år, kan beløpet overføres til 2022. Statens sivilrettsforvaltning søker da om overføring av beløpet på lik linje med overføring av øvrig ubrukt bevilgning. Hvis det skulle oppstå behov for å forlenge prosjektet i tid eller øke beløpet, må dette tas opp med departementet.

Vi ber om å bli holdt orientert om innretningen og fremdriften i prosjektet. Dette blir også tema i styringsdialogen mellom Statens sivilrettsforvaltning og departementet. Vi ber om at Statens sivilrettsforvaltning orienterer kort om status for prosjektet i årsrapporten for 2021.

Med hilsen

Sven Olav Gunnerud
avdelingsdirektør

Brita Mellin-Olsen
underdirektør

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur

Vedlegg

Vedlegg

Oppdragsgivers beskrivelse av oppdraget «Samspill og selvbestemmelse på vergemålsfeltet»

Prosjektet skal synliggjøre hvilke faktorer som påvirker hvordan vergemål fungerer og oppleves, og hvordan samhandlingen fungerer mellom vergehavere og de ulike aktørene på individnivå og systemnivå, særlig med hensyn til selvbestemmelse. Vi ønsker også å få belyst hvordan vergemål spiller sammen med andre ordninger for å sikre vergehaverens rettigheter. Se nærmere omtale nedenfor av hva departementet ønsker mer kunnskap om.

Prosjektet skal avgrenses til ordinære (frivillige) vergemål for voksne, og det skal omfatte ulike vergehavere blant annet personer med psykisk utviklingshemming, personer med psykiske lidelser – med og uten rusproblematikk – og personer med demens.

Forskningsprosjektet kan designes på flere måter, men det skal blant annet inkludere feltarbeid som kartlegger samhandlingen i praksis. Feltarbeidet skal både dekke tidsfasen der vergemålet skal etableres og fasen etter at det er etablert.

Prosjektet skal gjøres i 2021 og eventuelt våren 2022. Prosjektrapporten skal offentliggjøres i leverandørens prosjektserie, men departementet skal fritt kunne bruke og dele forskningsfunnene.

Leverandøren skal være behandlingsansvarlig når det gjelder personopplysninger, jf. personvernregelverket.

Bakgrunn

Ordinært vergemål er et frivillig tilbud for personer med nedsatt funksjonsevne mv. som har behov for støtte til å ivareta sine interesser, herunder utøve rettslig handleevne på det økonomiske/personlige området. Vergemålet skal fremme personens selvbestemmelse og hjelpe når vergehaveren ikke klarer seg selv. Praktisk bistand, omsorg og pleie er ikke omfattet av vergemålet.

Vergemål skal gi personen mulighet til å leve livet ut fra egne ønsker og vilje. Mandatet til vergen skal tilpasses behovet og ønskene til vergehaveren, og ikke gjøres mer vidtrekkende enn nødvendig. Behovet for bistand varierer fra person til person. Vergen skal gi tilpasset veiledning, påse at personen får sine rettigheter, bistå med å oppfylle forpliktelser og gjennomføre beslutninger som personen ønsker hjelp til. Støtten fra vergen utfyller andre offentlige og private ordninger. Nærstående vil normalt også gi personen bistand og støtte. Når mange ulike etater og personer skal yte støtte, kan det være krevende å sikre at personen får tilpasset støtte med respekt for vedkommendes ønsker og vilje.

Vergemålsloven 26. mars 2010, som har virket siden 1. juli 2013, skulle bringe regelverket i samsvar med våre internasjonale forpliktelser, blant annet konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD). I de senere årene har fokuset på menneskerettigheter generelt og selvbestemmelse spesielt, tiltatt. Både Riksrevisjonsrapporten, Tolga-rapporten, rapporten fra CRPD-komiteen og rapporten fra FNs spesialrapportør for CRPD har pekt på utfordringer i vergemålsordningen. På bakgrunn av kritikken er det iverksatt en rekke tiltak. Forskningsprosjektet her er et ledd i arbeidet med å forbedre ordningen ytterligere.

Nærmere om hva vi vet og hva vi ønsker mer kunnskap om

I. Samspillet mellom vergehaveren, vergen og de nærstående

1.1 Vergehaveren og vergen

Vergehaveren

Vergehavere er en svært uensartet gruppe. Både graden av hjelpebehov, kognitive ferdigheter og evne til å kommunisere varierer sterkt. Vergemålet skal aldri være mer omfattende enn behovet for hjelp tilsier. De fleste av vergehaverne har et avklart hjelpebehov, mens andre kan være i en krevende livssituasjon der hjelpebehovet er varierende/ikke avklart. Personens nærmeste er ofte vergehavernes viktigste støtte og har normalt god kjennskap til personens ønske og vilje. Det vil likevel variere hvor stort og velfungerende nettverket rundt vergehaveren er.

Vergen

Vergen kan være alt fra en person i vergehavens nærmeste familie som bare har ett vergeoppdrag, til en fast verge som er verge på fulltid. Sistnevnte kan være verge for over 100 personer. Det kreves ikke at vergen er fagperson. Vergen skal hjelpe vergehaveren «til normalnivået», dvs. til det de fleste klarer. Er det behov for bistand fra en med spesialkompetanse, må vergehaveren kjøpe dette slik som alle andre. Det kan være innenfor vergens mandat å bistå ved kjøp av slike tjenester. Statsforvalteren skal gi vergene nødvendig opplæring, og det finnes også mye felles informasjon fra Statens sivilrettsforvaltning på <https://www.vergemal.no/>, blant annet samtalemotodikken «Med den andre for øye».

Departementet ønsker å få mer kunnskap om:

1. Hvilke faktorer påvirker (positivt og negativt) hvordan vergemålet oppleves for den enkelte vergehaveren?
2. Hvilke faktorer påvirker (positivt og negativt) samspillet mellom vergehaveren og verge?

1.2 Vergen og vergehaverens nærstående

Der det er nødvendig for å kunne ivareta vergehaverens interesser (innenfor mandatet), skal vergen ha en dialog med de nærstående. Vergens taushetsplikt vil imidlertid i utgangspunktet også gjelde overfor nærstående. Vergens avgjørelser er ikke omfattet av forvaltningsloven ettersom en verge ikke er et forvaltningsorgan. Nærstående har ikke rett til å påklage vergens avgjørelser, men de kan sende bekymringsmelding til statsforvalteren dersom vergehavers interesse ikke blir ivarettatt.

Ofte har vergen eller en av vergehaverens nærstående også rollen som nærmeste pårørende etter helselovgivningen. Nærmeste pårørende har særlige rettigheter etter helselovgivningen til informasjon fra helsevesenet og medvirkning ved gjennomføring av helse- og omsorgstjenester. De kan blant annet ha rett til innsyn i journal og rett til å klage. En verge som ikke er nærmeste pårørende, har som hovedregel ikke tilsvarende rettigheter. Motsatt har de nærmeste pårørende eller vergehaverens nærstående ikke de samme rettighetene som vergen når det gjelder innsyn og klage i vergemålssaken, men enkelte nærstående har i dag klagerett når det gjelder opprettelse av vergemål. Sammenblanding av hva som hører til henholdsvis vergens rolle og rollen som nærmeste pårørende, er ikke helt uvanlig, og det kan enkelte ganger medføre utfordringer.

I utgangspunktet er det grunn til å tro at både vergen og nærstående har sammenfallende mål, nemlig å vareta vergehaverens interesser. Vi vet at det likevel kan oppstå konflikt mellom vergen og nærstående. Det kan blant annet skyldes uenighet om hva som antas å være i vergehaverens interesse i enkeltsaker eller mer generelt. I andre tilfeller kan det skyldes kunnskapsmangel eller at vergehaveren og pårørende ha motstridende interesser for eksempel når det gjelder bruk av vergehaverens midler, eller de kan ha ulikt syn på hva som er vergens oppgaver.

Departementet ønsker å få mer kunnskap om:

3. Hvilke faktorer påvirker (positivt og negativt) samspillet mellom vergen og vergehaverens nærstående?

1.3 Selvbestemmelse

Retten til selvbestemmelse står sentralt i vergemålsloven, og vergen skal gjennom beslutningsstøtte hjelpe vergehaveren med å kunne bestemme over eget liv. Retten til selvbestemmelse innebærer også en rett til å ta valg som ikke er hensiktsmessige i andres øyne.

Det har skjedd en stor utvikling de senere årene når det gjelder oppmerksomhet omkring vergehaverens rett til selvbestemmelse. Tidligere ble vergemålsloven praktisert slik at det kunne opprettes vergemål mot en persons vilje, dersom personen ikke var «samtykkekompetent». Overfor denne gruppen ble det ofte ikke lagt avgjørende vekt på selvbestemmelse i det løpende vergemålet, men hva som objektivt ble ansett å være i personens beste interesse – også dersom dette var i strid med personens uttrykte ønsker og vilje.

Fra vinteren 2017–2018 har loven blitt praktisert slik at statsforvalterne ikke kan opprette vergemål for en person som motsetter seg det. Dette gjelder uavhengig av om en person har samtykkekompetanse eller ikke, se Lovavdelingens tolkningsuttalelse 21. mars 2018 og Statens sivilrettsforvaltnings rundskriv 27. februar 2018. Vergen skal i det løpende vergemålet opptre i samsvar med personens ønsker og vilje. I situasjoner der personen ikke er i stand til å forstå hva disposisjonen innebærer, kan det være behov for å kartlegge personens ønsker og vilje på et bredere grunnlag. For eksempel når en sterkt aldersdement person ikke lenger kan gi uttrykk for et synspunkt på en disposisjon, vil det være relevant å vurdere hva han eller hun pleide å mene om spørsmålet.

Å bestemme selv kan være utfordrende. Noen trenger hjelp til å forstå hva de skal ta stilling til og hvilke valgmuligheter man har, noen vil ikke bestemme selv, mens andre lar seg manipulere. Enkelte ser heller ikke konsekvenser av egne valg og velger alltid det umiddelbare framfor det langsiktige. Det kan også være utfordrende for en vergehaver å holde fast ved et synspunkt.

Departementet ønsker å få mer kunnskap om:

4. Hva kjennetegner de gode prosessene som gjør at vergehaveren opplever selvbestemmelser?

II. Vergen, pårørende og helse- og omsorgstjenesten i felles samspill

Et trespann av hjelpere

Helse- og omsorgstjenester er ofte viktige for vergehaveren, og disse tjenestene vil da kunne være sentrale medspillere for at vergen skal kunne utføre oppdraget sitt på en god måte. Ideelt sett bør vergen, pårørende og helse- og omsorgstjenesten være et trespann for å hjelpe vergehaveren, men de har ulike roller som kan utfordre

samspeilet. Det er likevel viktig at de samarbeider for å finne en løsning som ivaretar vergehavers interesse. Noen ganger kan dette være vanskelig blant annet på grunn av manglende informasjonsflyt, uenighet/uklarhet om hva som ligger i hhv. vergens, pårørendes og helse- og omsorgstjenestens rolle eller uenighet om hva som er i vergehaverens interesse.

Departementet ønsker å få mer kunnskap om:

5. Hvilke faktorer påvirker (positivt og negativt) samspeilet mellom vergen, pårørende og de andre aktørene rundt vergehaveren når det gjelder helse- og omsorgstjenester?

III. Samspeilet vergemålsordningen og andre ordninger

Vergemålets rolle i samfunnet

Vergemål skal fylle en rolle der personen ikke selv kan skaffe seg offentlige eller private tjenester, eller håndtere sin økonomi uten bistand fra vergen. Der andre tiltak enn vergemål kan gi personen den bistand han eller hun trenger, vil et slikt tiltak som regel være å foretrekke. Dersom for eksempel forvaltning gjennom Nav, fremtidsfullmakter og nærståendes representasjonsrett kan brukes, skal **dette** anvendes fremfor vergemål. Der vergemål er nødvendig, er det grunn til å se på hvordan andre offentlige og privatrettslige ordninger best mulig kan supplere hverandre og sikre et godt samspill. Opprettes det vergemål, skal mandatet ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig. Det er grunn til å se på hvordan vergemålet kan begrenses eller bortfalle helt ved at grenseflatene til andre bistandsordninger optimaliseres.

Departementet ønsker å få mer kunnskap om:

6. Hvilke faktorer påvirker (positivt og negativt) samspeilet mellom vergemålsordningen og andre offentlige og private ordninger herunder alternative former for støttetiltak?
 7. Er det funksjoner som vergen har som bør ivaretas av andre ordninger enn vergemål?
 8. Vi ønsker også forslag til tiltak knyttet til spørsmål 1–8. Tiltakene skal kunne iverksettes innenfor gjeldende budsjettammer.
-

Relevante kilder

Vergemålsloven: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2010-03-26-9>

Vergemålsforskriften: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2013-02-15-201>

Høringsnotat om endringer i vergemålsloven:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/a5b9cbc608ef4b2eb519d008723cfa77/horingsnotat-om-endringer-i-vergemalsloven-mv..pdf>

Riksrevisjonsrapporten: <https://www.riksrevisjonen.no/rapporter-mappe/no-2017-2018/korleis-verjemalsreforma-er-sett-i-verk/>

Tolga-rapportene:

Hovedrapporten:

<https://www.statsforvalteren.no/vestland/kommunalstyring/kommunalrett/resultata-etter-gjennomgangen-av-tolga-saka/>

Rapporten fra Statens sivilrettsforvaltning:

<https://img4.custompublish.com/getfile.php/4388529.2254.izswqtn7altkm7/TO LGA+sammenstilt+11.2.19.pdf?return=www.sivilrett.no>

Rapport om oppfølging etter Tolga-saken:

[Gjennomgang av vergemål har ført til økt selvbestemmelse \(2020\)](#)

Rapporten fra CRPD-komiteen:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/26633b70910a44049dc065af217cb201/crpd-2019-concluding-observations-endelig-versjon-fra-komiteen.pdf>

Rapporten fra FNs spesialrapportør for CRPD:

<https://undocs.org/en/A/HRC/43/41/Add.3>

Retningslinjer om opprettelse av vergemål:

<https://www.vergemal.no/retningslinjer.461556.no.html>

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDPARTEMENT

Statens sivilrettsforvaltning
Postboks 2105 Vika
0125 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
20/5988 - EVRA

Dato
05.05.2021

Statsbudsjettet 2021 - supplerende tildelingsbrev nr. 2 Statens sivilrettsforvaltning OVERFØRING AV UBRUKT BEVILGNING M.M.

Justis- og beredskapsdepartementet viser til tildelingsbrev 21. desember 2020 og supplerende tildelingsbrev 3. mars 2021. Videre viser vi til Finansdepartementets rundskriv R-2/2021 om overføring av ubrukt bevilgning.

Justis- og beredskapsdepartementet bekrefter følgende overføring fra 2020 til 2021 for Statens sivilrettsforvaltning:

(i 1 000 kroner)

Statens sivilrettsforvaltning	Bevilgning 2021	Overført beløp	Sum bevilgning
Kap. 469, post 01	260 556	4 072	264 628
Kap. 473, post 01	79 158	3 705	82 863
Kap. 475, post 21	8 027	15 299	23 326
Kap. 854, post 22	7 516	376	7 892

Barnevernets tvisteløsningsnemnd

Saksinngangen til Barnevernets tvisteløsningsnemnd (BTN) har økt betydelig i 2021. For å dekke saksbehandlingsutgiftene økes bevilgningen på kap. 854, post 21 med 200 000 kroner i 2021.

(i 1 000 kroner)

Statens sivilrettsforvaltning	Bevilgning 2021	Tilleggsbevilgning	Sum bevilgning
Kap. 854, post 21	200	200	400

Postadresse Kontoradresse
Postboks 8005 Dep Gullhaug Torg 4A
0030 Oslo 0484 Oslo

Leveringsadresse
Varemottak
Akersgata 59
0180 Oslo

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org.nr.: 972 417 831

Sivilavdelingen
Eva Raaberg
22 24 52 76
eva.raaberg@jd.dep.no

Oppdrag til Statens sivilrettsforvaltning og Barnesakkyndig kommisjon – Forskriftendringer

Barne- og familiedepartementet ber Statens sivilrettsforvaltning og Barnesakkyndig kommisjon om å komme med forslag til endringer i forskrift 24. september 2009 nr. 1 210 om Barnesakkyndig kommisjon. Det er behov for enkelte endringer for å utvide kommisjonens mandat til også å gjelde foreldretvistsaker.

Forskriftshjemmel følger av forslag til endringer i barneloven, jf. [Prop. 114 L \(2020–2021\) \(regjeringen.no\)](#).

Barne- og familiedepartementet gjør særlig oppmerksom på at det er behov for endring i § 1 i forskriften, for å ta høyde for at behovet for kommisjonsmedlemmenes kompetanse i foreldretvistsaker kan være en annen enn i barnevernssaker. I foreldretvistsaker kan det også være relevant med f.eks. kompetanse innen voksenpsykiatri og allmenntilmedisin. Bestemmelsen som regulerer kommisjonens sammensetning må gjenspeile dette. Det er også et spørsmål om behov for å fastsette at kommisjonen «kan» deles inn i to grupper.

Barne- og familiedepartementet imøteser også ev. forslag til hvilke av saksbehandlingsreglene som i dag fremkommer i dokumentet «Arbeidsoppgaver og saksbehandlingsregler» som heller bør fremgå av forskriften, og hvordan dette kan gjøres.

Barne- og familiedepartementet forutsetter at dette arbeidet kan gjøres innenfor dagens bevilgning til sekretariatet for Barnesakkyndig kommisjon.

Barne- og familiedepartementet ber om at oppdraget ferdigstilles innen 15. juni 2021.

Med hilsen

Sven Olav Gunnerud
avdelingsdirektør

Eva Raaberg
fagdirektør

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur

Kopi til

Barne- og familiedepartementet
Riksrevisjonen

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Statens sivilrettsforvaltning
Postboks 2105 Vika
0125 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
20/5988 - EVRA

Dato
30.06.2021

Statsbudsjettet 2021 - supplerende tildelingsbrev nr. 3

Justis- og beredskapsdepartementet viser til tildelingsbrev 21. desember 2020, supplerende tildelingsbrev 3. mars 2021 og 5. mai 2021.

Stortinget behandlet 18. juni 2021 Prop. 195 S (2020–2021), jf. Innst. 600 S (2020–2021). Det er gjort følgende endringer i bevilgningen over kap. 473, post 70 Erstatning til voldsofre:

(i 1 000 kroner)

Kap. 473, post 70	Beskrivelse	Beløp
Bevilgning	Tildelingsbrev 2021	324 562
	Lovendring	30 000
	Anslagsendring	40 000
Sum		394 562

Endringene trer i kraft 1. juli 2021. Det er anslått at lovendringen vil medføre økte kostnader, og bevilgningen er derfor økt med 30 mill. kroner. I tillegg øker omfanget av erstatningsutbetalingene. Bevilgningen er økt med 40 mill. kroner som følge av dette.

Helhetlig gjennomgang av vergemålsordningen

I forbindelse med departementets oppfølging av Stortingets vedtak nr. 848, 27. april 2021, jf. Innst. 285 S (2020–2021) om en helhetlig gjennomgang av vergemålsordningen, er det behov for informasjonsutveksling og faglig bistand fra SRF. Det kan bli aktuelt for departementet å gi SRF oppdrag i forbindelse med oppfølgingen. Departementet kommer eventuelt tilbake til dette i egne bestillinger.

Stortingets rettferdsvederlagsordning – oppdrag 4 i tildelingsbrevet for 2021

Justis- og beredskapsdepartementet viser til tildelingsbrevet for 2021 og oppdrag 4 om oppfølging av Stortingets vedtak nr. 111 den 26. november 2020 om å gjøre Stortingets rettferdsvederlagsordning bedre kjent. SRF har i brev 1. juni 2021 kommet med forslag til tiltak for å følge opp oppdraget.

Justis- og beredskapsdepartementet ber SRF iverksette de tiltakene SRF vurderer er aktuelle innenfor SRFs til enhver tid gjeldende budsjetttramme.

Med hilsen

Fredrik Bøckman Finstad
ekspedisjonssjef

Sven Olav Gunnerud
avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur

Kopi til
Riksrevisjonen

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Statens sivilrettsforvaltning
Postboks 2105 Vika
0125 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
20/5988 - EVRA

Dato
04.10.2021

Statsbudsjettet 2021 Statens sivilrettsforvaltning - supplerende tildelingsbrev nr. 4

Justis- og beredskapsdepartementet viser til tildelingsbrev 21. desember 2020, supplerende tildelingsbrev 3. mars, 5. mai og 30. juni 2021.

De budsjettmessige virkningene av lønnsoppgjøret i det statlige tariffområdet for 2021 er beregnet. Finansdepartementet har i brev 23. september 2021 gitt samtykke til følgende lønnskompensasjon i statsbudsjettet for 2021 til Statens sivilrettsforvaltning:

(i 1 000 kroner)

Kap. og post	Beskrivelse	Kompensasjon lønnsoppgjør	Ny bevilgning
469, 01	Vergemålsordningen	4 811	269 439
473, 01	Statens sivilrettsforvaltning	1 408	84 271

FOU-prosjektet Kartlegging og samspill på vergemålsfeltet

Departementet viser til supplerende tildelingsbrev nr. 1 3. mars 2021 vedrørende FOU-prosjektet *Kartlegging av samspillet på vergemålsfeltet*, hvor departementet stilte 0,8 mill. kroner til disposisjon til Statens sivilrettsforvaltnings over kap. 400 Justis- og beredskapsdepartementet, post 23 Spesielle driftsutgifter, forskning og kunnskapsutvikling. Statens sivilrettsforvaltning har i e-post 21. september 2021 orientert departementet om at prosjektet ikke er startet opp. Med bakgrunn i dette

trekker departementet tilbake de 0,8 mill. kroner som var stilt til disposisjon til formålet, da midlene må brukes til andre prosjekter i justissektoren som er iverksatt og trenger ytterligere finansiering.

Med hilsen

Sven Olav Gunnerud
fung. ekspedisjonssjef

Eva Raaberg
fung. avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur

Kopi til
Riksrevisjonen

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Statens sivilrettsforvaltning
Postboks 2105 Vika
0125 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
20/5988 - EVRA

Dato
05.01.2022

Statsbudsjettet 2021 supplerende tildelingsbrev nr. 5 Statens sivilrettsforvaltning

Justis- og beredskapsdepartementet viser til tildelingsbrev 21. desember 2020, supplerende tildelingsbrev 3. mars, 5. mai, 30. juni og 4. oktober 2021. Stortinget behandlet Prop. 21 S (2021–2022) 15. desember 2021, jf. Innst. 64 S (2021–2022). Det er gjort følgende endringer for kapitler og poster som berører Statens sivilrettsforvaltning:

Kap. og post	Bevilgning	Endring	Ny bevilgning
469 Vergemålsordningen, post 21 Spesielle driftsutgifter	114 966 000	-33 000 000	81 966 000
473 Statens sivilrettsforvaltning, post 70 Erstatning til voldsofre	394 562 000	15 000 000	409 562 000

I tillegg er det gjort endringer under kapitler og poster hvor Statens sivilrettsforvaltning har fullmakt til å regnskapsføre utgifter:

Kap. og post	Bevilgning	Endring	Ny bevilgning
466 Særskilte straffesaksutgifter m.m., driftsutgifter, post 01 driftsutgifter	1 225 137 000	-22 757 000	1 202 380 000

Postadresse Kontoradresse
Postboks 8005 Dep Gullhaug Torg 4A
0030 Oslo 0484 Oslo

Leveringsadresse
Varemottak
Akersgata 59
0180 Oslo

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org.nr.: 972 417 831

Sivilavdelingen
Eva Raaberg
22 24 52 76
eva.raaberg@jd.dep.no

470 Fri rettshjelp, post 01 driftsutgifter	602 278 000	-70 623 000	531 655 000
471 Statens erstatningsansvar og Stortingets rettferdsvederlagsordning, post 71 Erstatningsansvar	116 762 000	27 700 000	144 462 000
471 Statens erstatningsansvar og Stortingets rettferdsvederlagsordning, post 73 Stortingets rettferdsvederlagsordning	23 704 000	3 296 000	27 000 000

Med hilsen

Sven Olav Gunnerud
avdelingsdirektør

Eva Raaberg
fagdirektør

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur

Kopi til
Riksrevisjonen